

8 juni 2022

ACCOUNTANTSVERSLAG 2021

Waterschap Drents Overijsselse Delta

BDO

Aanbiedingsbrief

Het Algemeen Bestuur van
Waterschap Drents Overijsselse Delta
Postbus 60
8000 AB ZWOLLE

Groningen, 8 juni 2022

Kenmerk: RHB/EK/AL/1071712/008

Ter informatie

De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

VORIGE PAGINA

VOLGENDE PAGINA

INHOUDSOPGAVE

DASHBOARD

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Wij hebben de jaarrekening 2021 van het Waterschap Drents Overijsselse Delta (hierna: WDODelta) gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging d.d. 9 juli 2021, ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2021.

In dit verslag hebben wij de belangrijkste bevindingen en conclusies naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole opgenomen. Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de directie en het dagelijks bestuur van WDODelta.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van WDODelta bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle.

Wij hopen u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Hoogachtend,

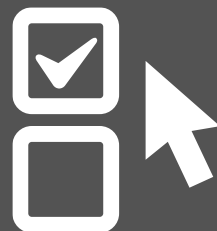
BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. drs. R.H. (Rob) Bouman RA

Inhoudsopgave

1. DASHBOARD

2. UITKOMSTEN JAARREKENINGCONTROLE

3. RESULTAAT & FINANCIËLE POSITIE

4. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

BIJLAGEN

1. Dashboard

1.1 Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

STREKKING CONTROLEVERKLARING	AANDACHTSPUNTEN VOOR 2022	RESULTAAT EN WEERSTANDSVERMOGEN 2021
-------------------------------------	----------------------------------	---

- ▶ Wij zijn voornemens om bij de jaarrekening een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid te verstrekken.
- ▶ De baten en lasten alsook de balansmutaties in de jaarrekening 2021 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen.
- ▶ De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 1.450.000 respectievelijk € 4.350.000.
- ▶ Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden.
- ▶ De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBVW en WNT worden nageleefd.
- ▶ De samenwerking is constructief en plezierig verlopen.

Vanuit onze natuurlijke adviesfunctie zien wij de volgende aandachtspunten voor 2022:

- ▶ Nieuwe financieel systeem vraagt nog aandacht.
- ▶ Vanaf 2022 zullen wij als accountant in de controleverklaring rapporteren over fraude. Wij adviseren het waterschap hieraan extra aandacht te besteden (zie ook managementletter).
- ▶ Mogelijke invoering rechtmatigheidsverantwoording 2025.

(x €1.000)	2021	Begroting
Saldo van baten en lasten	3.358	-5.300
Mutatie reserves	5.300	5.300
Resultaat	8.658	-

- ▶ Resultaat 2021 ten opzichte van gewijzigde begroting bedraagt € 8,6 miljoen voordelig. Tweemaal per jaar wordt middels bestuursrapportages het algemeen bestuur geïnformeerd. In de 2^e bestuursrapportage was een positief resultaat van € 6 miljoen verwacht.
- ▶ In paragraaf 3.1 is een gedetailleerde analyse opgenomen van het resultaat.

ONS BEELD VAN DE INTERNE BEHEERSING	BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN	WEERSTANDSVERMOGEN
--	----------------------------------	---------------------------

- ▶ Het nieuwe financiële systeem is per 1 januari 2021 geïmplementeerd. Dit moet leiden tot zichtbare verbeteringen in kwaliteit en betrouwbaarheid van de financiële informatievoorziening.
- ▶ Het waterschap geeft aan dat stappen zijn gezet, maar dat het gewenste resultaat nog niet is bereikt. Het systeem is nog 'wennen' en heeft nog steeds aandacht nodig op onderdelen, zoals de activastaat alsook het autorisatiebeheer.

- ▶ WDOdelta heeft een goede onderbouwing inzake de sliblijn RWZI te Echten opgesteld. Wij kunnen instemmen met de uitgangspunten en de waardering ultimo 2021.
- ▶ De rentelasten zijn te hoog verantwoord ad. € 120.000.
- ▶ De controle van de naleving van de EU-aanbestedingsregels heeft ook dit jaar niet tot onrechtmatigheden geleid. De spendanalyse is goed uitgevoerd door de afdeling Financiën, Inkoop en Recht.

- ▶ Uit het risicoprofiel blijkt dat de benodigde weerstandscapaciteit voor Watersysteembeheer € 3,2 miljoen en voor Zuiveringsbeheer € 1,9 miljoen bedraagt. WDOdelta heeft besloten om als waarderingsratio de factor 1,6 na te streven voor beide algemene reserves. Hierdoor is bij de vaststelling van de jaarstukken onderstaand voorstel gedaan.

Taak (x €1.000)	Beschikbaar	Benodigd	Voorstel dotatie
Watersysteembeheer	4.500	5.100	600
Zuiveringsbeheer	2.500	2.900	400

Bovenstaande mutaties zullen ná het vaststellen van de jaarstukken 2021 worden geëffectueerd.

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

- 2.1 De jaarrekening is getrouw
- 2.2 Rechtmatigheid van de jaarrekening
- 2.3 Corona en impact op de jaarrekeningcontrole
- 2.4 Aandachtspunten voor 2022

2.1 De jaarrekening is getrouw

De jaarrekening
2021 is getrouw

Wij hebben bij de jaarrekening 2021 van WDOdelta een goedkeurende controleverklaring afgegeven met betrekking tot de getrouwheid.

Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva per 31 december 2021 in overeenstemming met de beleidsvoorbereiding en de verantwoording waterschappen (BBVW, hoofdstuk 4 Waterschapsbesluit). Wij hebben enkele controleverschillen ten aanzien van de getrouwheid en rechtmatigheid geconstateerd. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 100.000 rapporteren.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Getrouwheid			
Rentelasten zijn te hoog	€ 120	€ 0	N.v.t.
Totaal	€ 120	€ 0	
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden)	€ 1.450	€ 4.350	
Performance materialiteit (80% van de materialiteit)	€ 1.160	-	
Door het algemeen bestuur vastgestelde rapporteringstolerantie	€ 100	€ 100	

Wij concluderen dat er geen resterende niet-verwerkte controleverschillen zijn en hebben derhalve een goedkeurende verklaring verstrekt met betrekking tot de getrouwheid.

Rentelasten

Op basis van de rondrekening van de nog te betalen rentelasten is vastgesteld dat de overlopende post van de rentelasten te hoog (€ 120.000) is verantwoord. Dit rentevoordeel is niet meegenomen in de renteberekening, omdat het zijn weerslag geeft op alle geactiveerde activa. Hierdoor heeft het waterschap besloten om de correctie niet door te voeren in de jaarrekening 2021. Het voordeel zal in 2022 worden verwerkt, waarbij voor 2022 wederom een rondrekening zal worden opgesteld.

2.2 Rechtmatigheid van de jaarrekening

De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2021 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen

Naast de gecorrigeerde en ongecorrigeerde controleverschillen in het kader van de getrouwheid van de jaarrekening zijn er geen controleverschillen ten aanzien van het aspect rechtmatigheid geconstateerd. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 100.000 rapporteren.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Rechtmatigheid			
Ongesaldeerde getrouwheidsfouten en/of onzekerheden	€ 120	-	N.v.t.
Totaal	€ 120	€ 0	
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden)	€ 1.450	€ 4.350	
Performance materialiteit (80% van de materialiteit)	€ 1.160	-	
Door het algemeen bestuur vastgestelde rapporteringstolerantie	€ 100	€ 100	

Wij concluderen dat er geen resterende niet-verwerkte controleverschillen zijn die materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben derhalve een goedkeurende verklaring verstrekt met betrekking tot de rechtmatigheid.

COVID-19-impact op boekjaar 2021

Zie hiervoor onze managementletter en de BADO-notitie

Het proces van de totstandkoming en controle van de jaarrekening is goed verlopen

De gevolgen van COVID-19 zijn in de jaarstukken toegelicht

Inleiding: COVID-19 en de jaarrekening 2022

Tijdens de controle hebben wij aandacht besteed aan de impact van de coronapandemie op WDOdelta. Hieromtrent hebben wij overleg gevoerd met het management. De coronacrisis heeft beperkte gevolgen voor de operationele activiteiten van WDOdelta. Daarbij zijn de financiële gevolgen van de crisis voor WDOdelta beperkt. In de jaarrekening en de tussentijdse rapportages is door de organisatie gerapporteerd over de impact voor WDOdelta. Ook voor 2022 zal dit naar verwachting nog het geval zijn.

In deze paragraaf informeren wij u over het proces van onze controle in relatie tot COVID-19 en onze specifieke bevindingen die impact hebben op onze controle, de verslaggeving en/of onze controleverklaring. Voor een analyse van het resultaat verwijzen wij naar de jaarrekening (toelichting exploitatie resultaat 2021) en naar paragraaf 3.1 van dit verslag.

De totstandkoming van de jaarrekening en het proces van de controle i.r.t. COVID-19

Zoals aangegeven in onze aanbiedingsbrief heeft zowel het samenstellen van de jaarrekening als onze controle digitaal en op afstand plaatsgevonden. Ook al zijn we het digitale werken al meer dan twee jaar gewend, het blijft bijzonder mooi om te constateren dat het mogelijk is geweest de jaarrekening tijdig op te stellen en te controleren. De samenwerking was, ondanks alle COVID-19 maatregelen, plezierig en constructief.

Impact op verslaggeving

Het BBVW kent een aantal verplicht voorgeschreven paragrafen. Het staat WDOdelta vrij om naast de verplichte paragrafen zelf paragrafen aan de begroting of jaarstukken toe te voegen. COVID-19 is een gebeurtenis die niet slechts aan één programma of taakveld is toe te rekenen. Het heeft betrekking op het gehele waterschap en heeft betrekking op meerdere programma's en taakvelden.

WDOdelta heeft er niet voor gekozen om in een afzonderlijke paragraaf toe te lichten welke gevolgen COVID-19 op de organisatie heeft gehad en welke maatregelen, activiteiten en werkzaamheden WDOdelta heeft genomen. In de jaarstukken is wel uitgebreid stilgestaan op de gevolgen van COVID-19.

Invoering nieuw
financieel systeem

Fraude in de
controleverklaring

Invoering
rechtmatigheids-
verantwoording biedt
kansen

Inleiding

Naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2021 hebben wij in deze rapportage een aantal bevindingen en aanbevelingen over het afgelopen boek- en kalenderjaar weergegeven. Daarnaast willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, de volgende aandachtspunten voor het komende jaar benoemen:

1. Invoering nieuw financieel systeem

Uit onze interim- en jaarrekeningcontrole is gebleken dat het nieuwe financieel systeem nog diverse aandachtspunten kent (zie ook 4.1). Wij adviseren daar komend jaar verder aandacht aan te besteden en zullen bij onze interimcontrole 2022 een follow-up geven op de bevindingen.

2. Fraude (ontwikkeling)

Zoals aangegeven in onze managementletter zal de komende jaren vanuit de accountantscontrole nog nadrukkelijker aandacht worden gegeven aan fraudepreventie en zullen wij dit onderwerp ook gaan opnemen in onze controleverklaring. Wij adviseren het waterschap hier komend jaar ook aandacht aan te besteden en verwijzen voor adviezen naar onze managementletter.

3. Mogelijke invoering rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van 2022 wordt bij decentrale overheden (gemeenten en provincies) de rechtmatigheidsverantwoording ingevoerd. Dit heeft aanzienlijke gevolgen voor de (interne) beheersing van de organisatie en ook de rol van de accountant verandert hierdoor. Dit is nog niet verplicht voor waterschappen, maar verwacht wordt dat waterschappen dit vanaf 2025 ook dienen te volgen. Een uitdaging, maar naar onze mening ook een kans. Wij concluderen dat de beheersorganisatie van WDOdelta voldoende is, maar wij merken op dat er ook aandachtspunten zijn in de interne beheersing (zie paragraaf 4.3).

3. Resultaat & financiële positie

3.1 Resultaat 2021

3.2 Ons beeld van uw financiële positie

3.1 Resultaat 2021

Resultaat 2021
ten opzichte van de
begroting bedraagt €
8,6 miljoen

Ontwikkeling resultaat 2021

Het resultaat van WDO Delta over het boekjaar 2021 ten opzichte van de begroting bedraagt € 8,6 miljoen voordelig. In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (x 1.000)	2021	BEGROTING	VERSCHIL
Programma Watersysteem	46.552	47.386	834
Programma Waterketen	33.808	36.005	2.197
Programma Waterveiligheid	13.786	13.755	-31
Programma Maatschappij en Organisatie	30.294	32.295	2.001
Onvoorzien	-	199	199
Totaal lasten	124.440	129.640	5.200
Dekkingsmiddelen: Belastingopbrengsten en dividend	127.797	124.340	3.457
Dekkingsmiddelen: inzet tarief egaliseringsreserve	5.300	5.300	-
Gerealiseerd resultaat	8.657	-	8.657

Het resultaat 2021 wijkt 6,6% af van de totale begrote lasten (2020: 6%). In de primitieve begroting 2021 was het begrote resultaat nihil, middels de inzet van tarief egaliseringsreserve van € 5,3 miljoen. Met de bestuursrapportage is gedurende het jaar het algemeen bestuur geïnformeerd dat het gerealiseerd resultaat naar verwachting € 6 miljoen zou bedragen. De afwijking hiervan is relatief gering.

Het daadwerkelijke resultaat over boekjaar 2021 bedraagt € 8,6 miljoen positief. In de jaarstukken heeft het bestuur de verschillen op het niveau van de verschillende programma's nader geanalyseerd. De grootste afwijkingen ten opzichte van de begroting zien toe op:

- ▶ Programma Waterketen ad € 2,1 miljoen minder kosten dan begroot. In verband met het stilliggen van de slibgistinginstallatie Echten werd in 2020 een voorziening gevormd voor de terugbetaling van de BTW voor bouwkosten (€ 700K). De belastingdienst heeft schriftelijk bevestigd dat er geen terugbetaling vereist is. Hierdoor is de voorziening vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Daarnaast is door het waterschap minder aankopen geweest van chemicaliën, laboratoriummaterialen en minder uitbestede diensten (€ 400K). Het restant heeft met name betrekking op voordeel aan kapitaallasten. De doelstellingen vervangingsinvesteringen conform assetmanagement en uitvoering OAS-studies zijn niet geheel gerealiseerd door het waterschap. Ook zijn de tactische assetmanagementplannen voor de assetgroepen rwzi en transportgemalen nog niet gereed. Dit wordt veroorzaakt omdat de personele focus op het implementatie van assetmanagement lag.
- ▶ Programma Maatschappij en Organisatie ad € 2 miljoen minder kosten dan begroot. De kosten voor de uitvoering van de belastinginning door GBLT (€ 500K) en de telefoniekosten (€ 300K) zijn later uitgevallen. Verder hebben in 2021 niet alle initiatieven, waarbij externe deskundigheid wordt ingehuurd, doorgang kunnen vinden door onder andere COVID-19 (€1.100K). De doelstellingen i.h.k.v. landelijke co-creatie en de doelstellingen rondom informatieveiligheid zijn niet geheel gerealiseerd in 2021.

Voor een nadere analyse van de belastingopbrengsten verwijzen wij naar paragraaf 4.2.

Kengetallen moeten in relatie tot elkaar worden gezien

Weerstandsvermogen voldoende

Uw financiële situatie is verder verbeterd in 2021

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van WDOdelta. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling van) uw financiële positie.

Weerstandsvermogen WDOdelta voldoet aan de norm

In de paragraaf Weerstandsvermogen heeft het dagelijks bestuur de methode en het beleid omtrent het weerstandsratio nader toegelicht. Jaarlijks wordt het risicoprofiel geactualiseerd. De omvang van de benodigde dekking is bepaald op basis van een statistische berekening, de Monte Carlo simulatie. WDOdelta heeft besloten om als waarderingsratio de factor 1,6 na te streven voor beide algemene reserves (Watersysteembeheer en Zuiveringsbeheer). Uit het risicoprofiel blijkt dat de benodigde weerstandscapaciteit voor Watersysteembeheer € 3,2 miljoen en voor Zuiveringsbeheer € 1,9 miljoen is. De benodigde weerstandscapaciteit wijkt af van de beschikbare weerstandscapaciteit, waardoor bij de vaststelling van de jaarstukken onderstaand voorstel wordt gedaan.

Taak (x €1.000)	Reserve 31-12-2021	Benodigde weerstandsvermogen	Voorstel tot dotatie aan de reserve
Watersysteembeheer	€ 4.500	€ 5.100	€ 600
Zuiveringsbeheer	€ 2.500	€ 2.900	€ 400

Het algemeen bestuur heeft ingestemd om de daadwerkelijke toevoegingen pas bij behandeling van de jaarrekening te effectueren, omdat op dat moment voldoende zicht bestaat op het resultaat over het boek- en kalenderjaar. De bovenstaande mutaties zullen ná het vaststellen van de jaarstukken 2021 worden geëffectueerd.

De financiële positie is met het resultaat (€ 8,6 miljoen) over 2021 versterkt. In de meerjarenbegroting 2022-2025 gaat WDOdelta uit van een tekort van ca. € 5,3 miljoen in 2022, € 4,1 miljoen in 2023 en € 1,8 miljoen in 2024 oplopend naar sluitende begroting in 2025. In haar (concept) toezichtsbrief in relatie tot de begroting 2022 heeft de provincie Drenthe - vanuit haar rol als toezichthouder - geconcludeerd dat zij de financiële continuïteit daarmee voldoende gewaarborgd acht.

4. Belangrijkste bevindingen

- 4.1 Interne beheersing
- 4.2 Waterschapsbelasting
- 4.3 Materiële vaste activa
- 4.4 Wet Normering Topinkomens (WNT) & BBVW
- 4.5 Begrotingsrechtmatigheid

De interne beheersing is voldoende. Zie ook management letter 2021

Onze aanpak voor 2022 is vooral gegevensgericht

Implementatie nieuwe financiële systeem

Interne beheersing en onze aanpak voor 2022

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij een interim-controle uitgevoerd. De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij opgenomen in onze managementletter d.d. 16 november 2021.

Samenvattend hebben wij geconstateerd dat er bij de beheersorganisatie van WDODelta nog aandachtspunten resteren. Dit betekent niet dat uw organisatie niet in control is, maar wel dat het in control zijn voor ons niet toetsbaar blijkt uit controlesporen in de processen en systemen. Derhalve konden wij het afgelopen jaar voor onze controle (nog) niet steunen op uw interne beheersing en hebben wij de jaarrekening voornamelijk achteraf en gegevensgericht gecontroleerd (middels deelwaarnemingen, cijferbeoordelingen, steekproeven, etc.).

De interim-controle is primair gericht op de administratieve organisatie en interne beheersing voor zover van belang voor onze controle op de getrouwheid en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij opgenomen in onze managementletter.

Implementatie nieuwe financieel systeem

Het nieuwe financiële systeem is per 1 januari 2021 geïmplementeerd. Dit moet leiden tot zichtbare verbeteringen in kwaliteit en betrouwbaarheid van de financiële informatievoorziening. In onze managementletter 2021 hebben wij onze bevindingen en aandachtspunten gerapporteerd, namelijk:

- ▶ Zichtbaar uitvoeren van specifieke controles gericht op koppelingen van AllSolutions met ADP: Wij hebben bij de jaarrekeningcontrole de aansluiting tussen de financiële administratie en de salarisadministratie gelegd. Hierbij geen bijzonderheden geconstateerd.
- ▶ Formaliseren van autorisatiematrix: voor zover bekend is nog geen opvolging gegeven voor het systeem H@rm, maar wel voor AllSolutions. We rapporteren in onze managementletter 2022 over de status en de opvolging.

Het waterschap geeft aan dat stappen zijn gezet, maar dat het gewenste resultaat nog niet is bereikt. Het systeem is nog ‘wennen’ en heeft nog steeds aandacht nodig op onderdelen. Gedurende de controle zijn er verschillende issues ontstaan, o.a. door het grootboek ‘nog te verdelen inkoopfacturen’, in de brugstaat en door grootboek ‘nog te verdelen activa’. De rapporteringsmodule en activamodule zijn tevens aandachtspunten voor het komend jaar.

Over de status en opvolging van de bevindingen rapporteren wij in onze managementletter 2022.

Frauderisicobeheersing (ontwikkeling)

De komende jaren zal er vanuit de accountantscontrole nog nadrukkelijker aandacht worden gegeven aan fraudepreventie. Onze beroepsorganisatie, de NBA, heeft een notitie betreffende 'best practice maatregelen fraude(risico)beheersing voor bestuurders en toezichthouders' gepubliceerd. In deze notitie komt nadrukkelijk de rol van bestuurders en toezichthoudende organen, zoals het bestuur, bij het voorkomen en detecteren van fraude aan de orde. Door de nadruk te leggen op het voorkomen van fraude, kunnen de gelegenheden die tot fraude leiden, afnemen. Dit vraagt om actief toezicht op risico's en beheersmaatregelen ter voorkoming van fraude. Ook de accountant heeft hierin een belangrijke rol. De landelijke pilots waar in de controleverklaring 2020 van de accountant uitgebreider wordt gerapporteerd over het thema fraude (o.a. Gemeente Breda) hebben bijgedragen aan de best practices. De best practices van de NBA zijn erop gericht het fraudebewustzijn en de frauderisicobeheersing te vergroten. In onze managementletter hebben wij reeds aandacht gevraagd voor dit onderwerp.

Graag gaan wij met u in overleg over het vergroten van de actieve rol van het bestuur ten aanzien van frauderisicobeheersing. Bijvoorbeeld door jaarlijks één of meerdere onderkende frauderisico's (en indien van toepassing de interne beheersingsmaatregelen die zijn genomen om deze frauderisico's te mitigeren) nader te laten onderzoeken door de interne controleafdeling, een accountant of een gespecialiseerde (fraude)onderzoeker.

Overigens zijn wij in 2022 geïnformeerd over een door WDODelta geconstateerde werknemersfraude. Naar aanleiding van een aanvullend uitgevoerd onderzoek constateert het dagelijks bestuur van WDODelta dat dit geen materiële invloed heeft op de jaarrekening 2021. Wij kunnen hiermee instemmen. Zodra het onderzoek naar deze fraude volledig is afgerond en hierover is gerapporteerd, gaan wij graag in gesprek met het waterschap inzake onze adviezen voor het boekjaar 2022.

Update invoering rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur in de nabije toekomst

In onze eerdere rapportages zijn wij uitgebreid ingegaan op de ontwikkeling van de rechtmatigheidscontrole door de externe accountant naar de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur. De commissie BBV heeft in december 2020 de concept notitie rechtmatigheidsverantwoording met de nadere spelregels voor de rechtmatigheidsverantwoording ter consultatie openbaar gemaakt. Wij hebben vernomen dat op deze consultatie veel reacties zijn binnengekomen die door de commissie BBV worden verwerkt. Binnenkort vindt de wetsbehandeling in de Tweede Kamer plaats. Daarna volgen nog de nodige aanpassingen van het BBVW en andere wet- en regelgeving. Desalniettemin is de verwachting dat de rechtmatigheidsverantwoording in boekjaar 2022 wordt ingevoerd voor gemeenten en provincies.

De Unie van Waterschappen ondersteunt de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording en vragen deze in te laten gaan per verslagjaar 2025, zodat er voldoende tijd is voor voorbereiding.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft op termijn wel gevolgen voor de (interne) beheersing van de organisatie en ook de rol van de accountant verandert hierdoor. Wij verwachten dat dit voor de meeste lokale overheden een uitdaging is, maar naar onze mening ook een kans voor uw organisatie en interne beheersing. De wetswijziging is niet alleen een technische verandering maar ook een cultuurverandering die effect heeft op de bedrijfsvoering van de organisatie.

Stand van zaken binnen uw waterschap

WDODelta heeft ambtelijk nog geen stappen ondernomen ter voorbereiding op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Daarentegen is het onderwerp wel met de auditcommissie besproken waarbij is aangegeven dat WDODelta de definitieve besluitvorming landelijk wil afwachten alsook de ervaringen bij gemeenten/provincies. WDODelta wilt het proces in samenspraak met de accountant verder uitwerken.

Waterschaps-
belastingen zijn hoger
dan begroot

Waterschapsbelastingen

De gerealiseerde belastingopbrengsten zijn € 3,4 miljoen hoger dan de begroting 2021.

(x €1.000)	2020	BEGROTING	2021
Watersysteembeheer	75.550	79.482	80.202
Zuiveringsbeheer	47.140	48.341	50.408
Kwijtscheldingen en oninbaar	-2.646	-3.483	-2.813
TOTAAL	120.044	124.340	127.797

De totale afwijking wordt met name veroorzaakt door zuiveringsbeheer. De effecten van de coronamaatregelen op machtigingsbedrijven is veel minder negatief dan verwacht bij de begroting. Omdat in 2021 de coronamaatregelen vergelijkbaar waren met situatie in 2020 is het waterschap uitgegaan van dezelfde percentages en vervuilingseenheden. De effecten zijn minder, dit brengt een voordeel van € 1,2 miljoen met zich mee. Daarnaast is ons opgevallen dat onder de zuiveringsbeheer € 0,6 miljoen is opgenomen inzake opbrengst voorgaande jaren. Wij adviseren met het GBLT in overleg te treden om het proces rondom het begroten van heffingen (verder) te optimaliseren.

De belastingtaken worden uitgevoerd door het GBLT. In onze controle hebben wij gebruik gemaakt van de eindverantwoording van het GBLT met de controleverklaring zoals die door de accountant van het GBLT is afgegeven.

Teneinde te waarborgen dat wij voor onze oordeelsvorming omtrent de jaarrekening van WDODelta kunnen steunen op de werkzaamheden van GBLT, hebben wij audit-instructies verstrekt aan de accountant van het GBLT. Vanuit de accountant van het GBLT hebben wij een bevestiging van naleving van de audit-instructies en een bevestiging van de onafhankelijkheid ten aanzien van WDODelta ontvangen.

Op basis van het verkregen controlememorandum vanuit de accountant van het GBLT hebben wij geconcludeerd dat wij kunnen steunen op de uitgevoerde werkzaamheden. In haar controlememorandum heeft de accountant van GBLT expliciet aandacht besteed aan de impact van COVID-19 op haar controle. Vastgesteld is dat als gevolg van COVID-19 een herziening van de risicoanalyse en controle-aanpak niet noodzakelijk waren.

Wij kunnen steunen op
de werkzaamheden van
GBLT

Gedeeltelijke buiten
gebruikstelling RWZI
Echten

Waardering Rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) te Echten

Onder de materiële vaste activa is de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) te Echten (hierna: Sliblijn Echten) verantwoord. Het vergisten van slib in de rioolwaterzuiveringsinstallatie in Echten is eind 2018 stilgelegd. Voorgaand jaar is aangegeven dat WDODelta de intentie had de rioolwaterzuiveringsinstallatie weer (deels) in gebruik te nemen. Op 26 mei 2020 heeft WDODelta een besluit genomen voor de herbouw van de slibgisting: 'Echten groen gas+ en circulair'. Dit besluit zal gefaseerd worden uitgevoerd, waarbij in eerste instantie 'Echten groen gas+' wordt gerealiseerd en (mogelijk) later 'CO2 afvang' (het circulaire deel) wordt toegevoegd.

Na de besluitvorming om de Sliblijn in Echten te herbouwen is medio 2021 een Europese aanbesteding uitgezet voor het maken van het ontwerp van de groengas+ variant (slibvergisting-, groengasinstallatie en aquathermie). Op basis van het voorlopige ontwerp is de oorspronkelijke inschatting voor afschrijving geverifieerd. Dit kwam overeen (80% hergebruik van het oorspronkelijke ontwerp). Het onderdeel van de CO2 afvang installatie is vooralsnog buiten de scope van het project gehouden. Over de CO2 afvang installatie volgt in 2022 besluitvorming.

Actuele 'position
paper' RWZI Echten

Teneinde een inschatting van de per balansdatum bestaande (waarderings-)risico's te verkrijgen, heeft WDODelta voorgaand jaar een zogeheten (initiële) position paper opgesteld. In het kader van de controle van de jaarstukken 2021 heeft WDODelta deze position paper op basis van actuele informatie en inschattingen geactualiseerd. Hierin heeft WDODelta een analyse opgenomen van de huidige stand van zaken en de gevolgen voor de boekwaarden van de Sliblijn Echten. Wij hebben vervolgens de inhoudelijke onderbouwing van de overlegde schattingen beoordeeld en waar mogelijk getoetst.

Op basis van de actuele position paper, de aangeleverde onderbouwingen en uitgangspunten kunnen wij instemmen met de uitgangspunten en schattingen en resteert naar onze mening ultimo 2021 geen onzekerheid.

Voorziening Integratieheffing - BTW

Eerder waren na oplevering van de bouw in Echten afspraken gemaakt met de Belastingdienst inzake integratieheffing BTW. Dit aangezien er sprake was van een levering van een nieuw onroerend goed op eigen terrein. Vanwege het feit dat sprake was van levering van belaste prestaties aan derden was met de fiscus afgestemd dat er ook recht op teruggave van de BTW bestond en werd de herzieningstermijn van 10 jaar van kracht. Met de Belastingdienst was afgesproken dat de totale BTW over de bouwkosten wél terug ontvangen werd, maar dat jaarlijks berekend zou worden welk deel betrekking had op het eigen gebruik (= gedeelte integratieheffing).

In 2021 heeft de Belastingdienst schriftelijk bevestigd dat er geen terugbetaling is vereist van de vooruit ontvangen BTW (€ 700.000) over de bouw van de slibgistinginstallatie.

Vrijval voorziening
integratieheffing

WNT-verantwoording
voldoet aan vereisten

Naleving van de (publicatieverplichtingen) WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is van toepassing. Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechte in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen.

Voor waterschappen geldt dat de secretaris-directeur als topfunctionaris wordt aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2021 niet meer bedragen dan € 209.000 per jaar. De externe accountant is belast met de controle op de naleving van de WNT door de instelling.

Overschrijding van de bezoldigingsnorm wordt aangemerkt als een onverschuldigde betaling, die door de topfunctionaris terugbetaald moet worden aan de instelling. Gebeurt dit niet, dan is BDO als accountant wettelijk verplicht om bij het ministerie melding te doen van deze onverschuldigde betaling. Wij hebben tevens een meldingsplicht indien u geen of onjuiste gegevens heeft gepubliceerd in de jaarrekening.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2021 van WDODelta niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2021 van WDODelta voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Bevindingen ten aanzien van naleving van de wettelijke verslaggevingsregels (BBVW)

Wij hebben vastgesteld dat WDODelta de wettelijke verslaggevingsregels (BBVW) heeft nageleefd behoudens enkele niet significante punten.

BBVW wordt nageleefd
behoudens enkele
punten

Onderschrijding lasten
€ 5,2 miljoen

Daarnaast
hogere baten € 3,5
miljoen

Lastenoverschrijdingen in het kader van begrotingsrechtmatigheid

In totaal heeft WDO Delta circa € 129,6 miljoen aan lasten begroot, tegenover circa € 124,4 miljoen aan werkelijke lasten in 2021. Dit is in totaal een onderschrijving van € 5,2 miljoen (4,0%). Aan baten had uw waterschap een bedrag van € 129,6 miljoen begroot, tegenover € 133,1 miljoen aan werkelijke baten in 2021. In totaal gaat het om een hogere realisatie van baten van € 3,5 miljoen (2,7%). Naast het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten kent een waterschap ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. In 2021 is er per saldo circa € 5,3 miljoen aan de reserves onttrokken zodat het gerealiseerde resultaat € 8,6 miljoen positief bedraagt.

Controle begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2021, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikelen 98a, 99, 100, 101, 102, 103 en 104 van de Waterschapswet en moeten door het algemeen bestuur nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 108 van het Waterschapswet.

Het algemeen bestuur autoriseert de begroting en stelt de kaders voor het dagelijks bestuur vast. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid binnen de gestelde begroting. Begrotingsafwijkingen dienen tijdig gesignaleerd en gerapporteerd te worden aan het algemeen bestuur. Bij begrotingsoverschrijdingen die niet gedurende het jaar zijn voorgelegd aan het algemeen bestuur is formeel sprake van een onrechtmatigheid. Echter hoeven deze overschrijdingen niet altijd te worden meegewogen in het accountantsoordeel bijvoorbeeld indien de overschrijding geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerd opbrengsten of overschrijdingen bij open-einde regelingen. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten zijn de begrotingsoverschrijdingen nader weergegeven en geanalyseerd.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma. Er zijn geen begrotingsonrechtmatigheden geconstateerd in de jaarrekening.

Bijlagen

A [Onze controle](#)

A. Onze controle

Doel en object van de controle

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van WDODelta, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld in overeenstemming met het BBVW. Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging d.d. 9 juli 2021 met kenmerk 'RHB/PS/EK/DC/1071712/021'.

Opdracht en controleaanpak

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 9 juli 2021. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het bestuursverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging. Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging d.d. 9 juli 2021 met kenmerk 'RHB/PS/EK/DC/1071712/021'.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door het algemeen bestuur vastgestelde toleranties gehanteerd. Het algemeen bestuur heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.450.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn. Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de WNT-verantwoording. Voor de WNT-verantwoording geldt een specifiek voorgeschreven rapporteringstolerantie die veelal lager is dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT-tolerantie eveneens op correcte wijze toe.

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden. Wij zijn onafhankelijk van WDODelta zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Controleaanpak

Onze controleaanpak is gebaseerd op een systeemgerichte en risicogerichte benadering, waarbij gesteund wordt op de opzet, het bestaan en de werking van de aanwezige administratieve organisatie en de daarin opgenomen beheersingsystemen. Deze aanpak gaat uit van een risicoanalyse op transactiestromen. Daarnaast worden bedrijfsrisico's beoordeeld die voortvloeien uit de strategie en operaties van WDODelta. In de risicoanalyse hebben wij beoordeeld in hoeverre de onderkende risico's van invloed kunnen zijn op de jaarrekening.

De risico's met een hoge waarschijnlijkheid van het zich voordoen en mogelijk materiële impact hebben in onze controle meer aandacht gehad. Deze risico's betreffen:

- ▶ In onze controlestandaarden (NV COS) wordt expliciet het risico van management override (bewuste beïnvloeding door bestuur of management van de jaarcijfers) als belangrijk te onderkennen theoretisch risico benoemd. Als accountant moeten wij in onze werkzaamheden hier specifiek aandacht aan besteden. Wij zijn van mening dat binnen het waterschap de mogelijkheden, om buiten de getroffen interne beheersmaatregelen invloed uit te oefenen op de in de jaarrekening gepresenteerde uitkomsten, uitermate beperkt zijn. Om het resterende risico te beperken hebben wij schattingsprocessen en bijzondere journaalposten nog wel in detail gecontroleerd.
- ▶ Het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels.

Strekking van de controleverklaring

Aangezien de jaarrekening 2021 van WDODelta aan de daaraan te stellen eisen voldoet, hebben wij een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij deze jaarrekening. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle van de jaarrekening 2021 zijn afdoende behandeld en onze controle is afgerond.

Continuïteit

De waarderingen in de jaarrekening van WDODelta zijn gebaseerd op de veronderstelling dat WDODelta als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. De inschatting of een duurzame voorzetting mogelijk is, inclusief de eventueel in de jaarrekening op te nemen toelichting, is de wettelijke verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur. Als accountant beoordelen wij de aanvaardbaarheid van de door het dagelijks bestuur ingeschatte mogelijkheden tot een duurzame voortzetting. Wij vinden deze inschatting aanvaardbaar.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen

De grondslagen van de jaarrekening 2021 zijn aanvaardbaar

De jaarstukken 2021 van WDOdelta bestaan uit:

- ▶ Het jaarverslag 2021 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen); en
- ▶ De jaarrekening 2021 (exploitatierekening naar programma's, toelichting naar kostendragers, rekening naar kosten- en opbrengstsoorten, balans met toelichting, controleverklaring, besluit tot vaststelling en goedkeuring).

In het onderdeel 'programmaverantwoording' van het jaarverslag dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals waterschapsbelastingen, weerstandsvermogen, EMU-saldo etc.) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening. Het primaire object van de accountantscontrole is de jaarrekening. De inhoud van het jaarverslag (paragrafen en programmaverantwoording) hebben wij getoetst. Bij onze controle hebben wij geen materiële afwijkingen tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw waterschap zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2021. In 2021 zijn er geen wijzigingen geweest in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben op de baten en lasten of de financiële positie van uw waterschap. Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw waterschap en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het dagelijks bestuur en het management dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het dagelijks bestuur en het management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Fraude en non-compliance

Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de organisatie. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met het algemeen bestuur en de concerncontroller. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.

Met ingang van boekjaar 2022 zijn wij op grond van richtlijnen van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) verplicht in de controleverklaring te rapporteren over fraude.

Bij de beoordeling van het risico omtrent corruptie hebben wij gekeken naar klantspecifieke omstandigheden zoals de geografische plaats van de activiteiten, hebben we gekeken naar de sectoren waar corruptie meer dan gemiddeld voorkomt en hebben we beoordeeld in hoeverre buitenlandse wetgeving als de UK Bribery Act en de US Foreign Corrupt Practices Act van invloed kunnen zijn.

Wij hebben aandacht besteed aan de compliance met de voor u van toepassing zijnde wet- en regelgeving en overige bepalingen voor zover wij die van belang achten in het kader van onze controle van de jaarrekening. Bij die werkzaamheden hebben wij geen materiële non-compliance geconstateerd.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter 2021. Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld.

bdo.nl